

Christianshavn den 15. december 2011

Notat om anbefalinger fra høringen *Den gode socialpolitik*

Over to dage har Socialpolitisk Forening i november 2011 gennemført en høring om socialpolitikens udfordringer og kravene til den gode socialpolitik.

Praktikere og teoretikere præsenterede de socialpolitiske udfordringer og indgik i dialog med en høringskomite med bred repræsentation fra den socialpolitiske forskning og praksis

Komiteen bestod af:

Bente Adolphsen, VIA University College

Lisbeth Zornig Andersen, Børnerådet

Knud Aarup, Randers Kommune

Bettina Post, Dansk Socialrådgiverforening,

Morten Ejrnæs, Aalborg Universitet

Finn Kenneth Hansen, CASA, Center for Alternativ Samfundsanalyse

Bo Heide-Jochimsen, Projekt Udenfor

Eyvind Vesselbo, MF (V)

Høringskomiteen diskuterede og formulerede ved høringens afslutning de nødvendige krav til en fornyet og forstærket dansk socialpolitik. Eyvind Vesselbo måtte dog forlade høringen inden høringskomiteens diskussion og formulering, men har efterfølgende tilsluttet sig anbefalingerne i dette notat.

Det er høringskomiteens opfattelse at Danmark står overfor et stort socialpolitisk opbrud. Socialpolitikken er i en årrække blevet behandlet stedmoderligt i dansk politik, og der har udviklet sig en opsplittet silotænkning og praksis, som har medført at socialpolitikken ikke lever op til lovens målsætninger eller svage borgeres behov. Det synes ikke at være muligt at perfektionere den opsplittede silobaserede praksis, og derfor er der brug for at gentænke og forstærke dansk socialpolitik.

Socialpolitikken skal igen være mere fremtrædende i det politiske rum, og udgangspunktet skal ikke være nyttemaksimering men rettighedstænkning. Vi skal stoppe den samfundsmæssige eksklusion af mennesker og etablere indsatser som medfører, at man inkluderer mennesker som værdige samfundsborgere uanset nytteværdi.

De grundlæggende værdier udgøres af

Lighed,
Fællesskab og
Solidaritet.

De baseres på retten til værdighed og integritet for den enkelte, og socialpolitikken skal udfolde sig i en balance mellem fællesskabet og respekten for den enkelte. Indsatser omkring sociale problemer skal derfor være præget af helhedssyn og sammenhæng, som inddrager de berørte og deres egne vurderinger og ideer.

Inklusion forudsætter at man ser den enkelte som del af et fællesskab. Derfor skal der i forhold til personer med sociale problemer i langt højere grad tænkes i rehabilitering i videste forstand. Den arbejdsmæssige revalidering er et vigtigt element heri, men man kan og må ikke reducere rehabilitering til alene at måles i forhold til evnen til at bidrage til arbejdsmarkedet. Livsmestring eller empowerment skal i langt højere grad i fokus i indsatsen overfor personer med sociale problemer.

Mennesker med de største behov har de færreste ressourcer, og de kan ikke manøvrere i dette system. Mange kender ikke deres rettigheder, og intentionerne i lovene opfyldes ikke. Det er blevet alt for kompliceret at manøvrere i det offentlige system, og man har måttet etablere forløbskoordinatorer i et omfang, der har medført, at man snart også må koordinere forløbskoordinationen.

Ikke alle kan tale for sig selv, og de svageste svigtes. Lovgivningen og den socialpolitiske indsats skal også sikre behov og rettigheder for de allermest udsatte. Også de har krav på værdighed og på værdig hjælp. Men ofte oplever de eksklusion på eksklusion.

Disse dybtgående problemer må løses. Det skal sikres af mennesker kender deres rettigheder, og at disse rettigheder kommer i spil og bliver brugt i indsatser baseret på helhedssyn og faglighed.

Socialpolitikkenes sektoransvarlighed må samtidig styrkes via en tidlig indsats omkring sociale problemer og gennem medtænkning af social politikken på alle politikområder.

Udgangspunktet skal være at standse eksklusionen tidligt og der hvor problemerne opstår, inden de er blevet til sociale sager.

Eksemplerne er mange

- En række børn mistrives. Det er der vi skal tage fat.
- Mange unge kan ikke finde uddannelse. Det er der vi skal tage fat.
- Fysisk handicappede får ikke den mulighed på arbejdsmarkedet, som deres evner rækker til.
- Personer som udsættes for sociale begivenheder vælter fordi vejen gennem systemet bliver for uoverskueligt.

Vi kender visionen for det gode børneliv, og vi ved at det gode afsæt i børnelivet meget stærkt øger sandsynligheden for at mennesker lykkes med det gode voksenliv. Men det forudsætter, at man anerkender børn og unge som eksperter i eget liv, og at deres egne ideer inddrages i de tidlige indsatser

Tidlige indsatser er afgørende, men hvor problemerne er opstået, skal der satses langt mere på et bredt rehabiliteringsbegreb, som igen skal inkludere relevante revalideringsindsatser, og som ikke kun forholder sig snævert til sundhed eller skæres til efter arbejdsmarkedssynsvinklen.

Der skal også arbejdes langt mere målrettet på udviklingen af et 3. arbejdsmarked for dem der ikke kan rummes på det normale arbejdsmarked.

Der er i det hele taget brug for en vifte af inkluderende muligheder, som også kan inkludere lette og realistiske trin på uddannelsesstigen for svage borgere.

Socialpolitik handler ikke kun om økonomi, men der må som en del af socialpolitikken grundlag fastlægges et mindste acceptabelt levestandard.

Kommunerne har hovedansvaret for gennemførelsen af socialpolitikken, men kommunerne har reelt ingen instans, der kan retvise eller vejlede dem, undtagen når det handler om de enkelte indsatsers legalitet. Kommunerne magter ikke altid opgaverne, men ingen myndighed har i dag et reelt mandat i forhold til kommunerne. Der er brug for en myndighed, som med fagligt udgangspunkt kan vende tommelfingeren opad eller nedad i forhold til den kommunale praksis. Kommunernes Landsforening kan ikke være denne myndighed.

En socialpolitisk høring giver ikke mulighed for at udvikle forslag til detaljerede socialpolitiske indsatser. Høringen har imidlertid gjort det klart, at en ny og bedre socialpolitik må baseres på en anden værdipolitisk tænkning, end den der præger den nuværende praksis.

Det nødvendige opbrud og den tiltrængte fornyelse må baseres på værdier som sammenhæng og helhedssyn og troen på lighed, fællesskab og solidaritet mellem mennesker.

Knud Vilby
Formand

Dorte Olsen
Landssekretær